

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szerelmi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Bánffy utja.

Az ellenzéki lapok azt írják, hogy a kiegyezési válság nincs megoldva, hanem Bánffy Dezső báró magyar miniszterelnök kapott volna halasztást a kiegyezési ügy rendezésére. Ez egy nagy semmitmondás. Senkisé tudhatta és tényleg biztosra véve senkisé tudta, hogy Bánffy Dezső báró minő tervekkel ment fel Ischlbe, annál kevésbé tudhatta valaki, hogy ezen tervek közül ott melyeket fogadták el és melyek voltak azok, a melyeket még megfontolás tárgyává tesznek a Budapesten, augusztus 24-én megtartandó konferencián, melyre lejönnek az osztrák miniszterek. De még ha így külsőleg ítélve, azt következtetjük is, hogy Bánffy Dezső báró terveinek egy részét elfogadták volna, másrésztől azonban még csak ezután fognak határozni, olyan értelmű prolongálásról szó sem lehet, mint azt az ellenzéki pártok lapjai képzelik.

Az a miniszterelnök, a kinek előterjesztései egy részét, mely éppen a legfontosabb, életbevágó, el nem fogadják, annak a miniszterelnöknek prolongációt sem adnak. Attól a miniszterelnöktől újabb előterjesztést nem kérnek, hanem figyelmeztetik, hogy gondoskodjék arról, miképp lemondását készítse elő az alkotmányos formák szerint.

Ha tehát úgy állana a dolog, mint azt némely ellenzéki lapok hiszik, illetőleg hirdetik, akkor Budapesten f. évi augusztus 24-én nem tartanánk konferenciát a kiegyezés ügyében, hanem ott fenn a miniszterelnöki palotában erősen esomágnának, huzzózkodnának kifelé, helyet engedve az utódnak. Mert egy bukott miniszterelnökkel felesleges volna a konferenciázás. A megállapodás eredményét nem volna, aki végrehajtana. Az utód nincs kötve elődnek megállapodásaihoz, főként nem vállalkoznék olyan dolgok végrehajtására, a melyekbe előde már belebukott. Hanem ezt a konferenciát el kellene halasztani szeptember hóra, mikor összeül a Ház.

A miniszterelnök alkotmányos formák szerint előterjeszti lemondását és azt megokolná. A Ház vagy tudomásul venné a lemondás okait, vagy vitát kezdene felettük, mely esetleg a kormány felelősségre vonásával végződne. E közben megalakulna az új kabinet, ennek elő kellene terjeszteni a programját a kiegyezésre nézve. E felett ismét vita keletkezhetne, mely az új kormány azonnal való bukásával végződhetne, ha ugyanis a Ház többsége nem fogadná el az új kormány álláspontját. Ekkor ez a parlamentáris eljárás

mindaddig ismétlődne, míg végre alakulna egy olyan kabinet, melynek a képviselőházban többsége van és így a kiegyezés felől tárgyalásba bocsájtkozhatné az osztrák kormányval és abban a helyzetben volna, hogy megállapodásait a Ház tárgyalásai során keresztül is tudná vinni. Ez ennek a módja és éppen azért nagy tudatlanság kell ahhoz, hogy valaki arról beszéljen, hogy Bánffy báró miniszterelnök ugyan megbukott, de ügyeinek rendezésére halasztást kapott; nagy tudatlanság kell ahhoz is, hogy valaki elhiggye az ilyen alkotmányjogi abszurdumot, hogy egy bukott kormányelnöknek halasztást adjanak.

De vajjon Bánffynak volt-e szüksége a halasztásra? Vajjon nem-e az osztrák kormány látta szükségét annak, hogy halasztást kérjen, a míg végleg hozzájárulna Bánffy propositioihoz? Mi nem szoktunk sejtésekre adni, mi csak pozitivumokról szoktunk beszélni és azért csupán utalunk arra, hogy a magyar kormány ugyan a mellett látszanak bizonyítani, hogy nem Bánffynak, hanem Thun grófnak volt és van szüksége a prolongációra. Ennek a következtetésnek a ténykörülmények szerint legalább volna logikai alapja, bár nem merjük állítani, hogy prolongációról tényleg van szó. De ha csakugyan kapott volna valaki halasztást, úgy erre csak Thun grófnak lett volna szüksége. Mert hogy áll a dolog?

Bánffy báró a kiegyezés kérdésében a törvényes álláspontra helyezkedvén és azon rendületlenül megmaradván, előterjesztését olyan értelemben teszi meg, hogy többé sem provizóriumról, sem pedig vámszövetségről, de még vám és kereskedelmi szerződésről sem lehet szó az osztrák alkotmány 14-ik szakasza alapján. Ezt kizárja a magyar alkotmány, mely a vámunióra nézve kötelezőleg előírja, hogy a vámunió csak a két parlament elé terjesztett és azok által elfogadott részletes javaslatok alapján hozható létre. A provizórium meghosszabbítását pedig kizárja az 1898. évi I. t.-cz., melyben meg van hagyva, hogy ha pedig ezen egy év leforgása alatt a vámunió létre nem jöhet, akkor az önálló rendelkezés válik aktuálissá, mely ebben a törvényben, valamint az 1867. évi XII. törvénycikkben van kimondva arra az esetre, ha a vámuniót alkotmányos uton létre hozni nem sikerül.

Már most Bánffy Dezső báró előtt egyedül csak egyetlen út állott, ez a törvényesség utja. Erről neki letérnie nem volt szabad. Ez alapon az Ausztriával való gazdasági viszonyok rendezése céljából az önálló rendelkezés alapján tette

meg javaslatait. Már most, hogy ennek az önálló rendelkezésnek minő részletei lesznek, azt majd hivatalosan csak a szeptemberben összeülő parlamentben a miniszterelnök által teendő nyilatkozatokból tudjuk meg. De ha jól sejtjük, a mostani közös vámterületi viszonyokhoz képest valami feltűnő nagy változás nem lesz.

Ne feledjük, hogy 1903. évig közös kereskedelmi szerződéseink vannak a külföldi államokkal. Már most addig, a míg ezek a szerződések le nem járnak, sem Ausztria, sem Magyarország egyoldalulag be nem hozhat önálló vámtarifát, hanem a szerződésszerű régi vámtarifát, az eddigit kell alkalmazni. Mivel pedig majd legtöbb külföldi állammal szerződési viszonyban vagyunk, és pedig éppen azokkal az államokkal, a melyekből legtöbb árucikket hoznak be, ennél fogva a magyar önálló vámtarifa, még ha törvénybe lesz is iktatva, 1903. évig csak olyan irott maraszt marad. Tulajdonképen csak az Ausz-

mazni az önálló magyar vámtarifát. De ezt megint csak úgy egy csapásra nem tehetjük, a vámunióból nem csaphatunk át egyszerre a vámháborúra a mi legnagyobb gazdasági sérelmeink nélkül. Azért átmeneti intézkedéseket kell létesíteni. Erre nézve szintén megvolt már Ischlben a magyar kormánynak az ő terve, de Thun gróf nem volt készen a magáéval és ezért kellett a prolongációhoz folyamodni. Ebből is kitűnik, hogy nem Bánffynak volt arra szüksége.

Általában a magyar sajtó nagy tájékozatlanságot tanusít a közös ügyek körül. Aztán a legkönnyebb oldaláról fogván fel a kérdést, folyton közjogi, államjogi sérelmekről panaszkodik, holott Bánffy részéről ismételtén kijelentették, hogy a törvényes állásponttól letérni a magyar kormány soha sem fog. De ezzel szemben a panaszkodó sajtó bizonyítani nem tud. Legjobb lesz, ha bevárja a következőket és a hivatalos nyilatkozatokat teszi kritika tárgyává, mert addig legfeljebb a sötétben való tapogatozás munkáját végzi csupán.

R.

A nőkérdés.

A mult századvégi francia forradalom az emberi jogokért küzdött. Bár vérengző tulkapásában nem maradt nagyon emberséges, de végeredményében mégis megszüntette egyes osztályok kiváltságát, leszedte az igába tört alsóbb rétegek sóhajta viselt láncait. Szabadság, egyenlőség, testvériség volt a jelszó egy igazságosabb társadalom megalakulásához és a törvény előtt az emberek, ha nem is egészen, de mégis némiképp egyenlők lettek.

E nagy forradalom óta a nők is követelőbb hangoztatják igényüket a férfinnemmel egyenjogúságuk iránt. Hiszen ők is az Isten képére vannak teremtvé. Igaz, hogy a bibliában az áll, hogy a férfi parancsoljon a nőnek, de hiszen a szentírás sok egyéb tekintetben is már csak irott malaszt. Egyre hangosabban vindikálja magának a nő az egyforma részt a nyilvános és magán életben. Ez a nőkérdés azóta minden forradalom alkalmával egyre kiáltóbb lett, azonban még mindig nincsen teljesen megoldva, sem törvényben, sem a társadalom szokásaiban, melynek felfogása, előítélete sokkal nehezebben megdönthető, mint az irott törvény paragrafusai. A férfi a nőt, bármennyire tiszteli is benne a hitvestársat, az anyát, bármennyire is engedelmes rabja szépségének, bájainak, a férfi azért a nőt mégis csak alárendeltnek tekinti. Igaz, hogy a férfi bánásmódjában manapság mindinkább a galantéria és a gyöngédség nyilvánul, s a magyar nő, bár „urának” szólítja a férjét, annak nem szolgálója, hanem „felesége” és „házastársa.”

De a nőkérdés nem is onnan származik, hogy a nők megelégtették volna a házasság gyámságát. Oka ennek inkább az a körülmény, hogy mostanában nagyon sok nőnek nem nyílik alkalma belépni a házasesetbe, s hogy társadalmi és életfentartási viszonyaink a mult időkhez képest alaposan megváltoztak. Régebben a termelés súlypontja inkább a családi háztartásban rejtett. A kenyérszövő munkából minden családtag tehetsége szerint vette ki részét. A primitív életviszonyok nélkülözhetetlenné tették a házban a gondos gazdaasszonyt, nem is késett soká a férfi, hogy házastárs után nézzen, ki-nek ő munkájával megszerzi a kenyeret, s aki viszont neki boldog otthont teremt. Így van ez nagyjában még most is faluhelyen, ahol ritka madár a nőtlen gazdálkodó. Ámde a mi városi életünk mostanság nagy ellentétben van a vidéki élettel. A mezőgazdálkodás össze nem egyeztethető a nagyvárosi élettel, sőt a kisipar is mindinkább kiszorul, helyet engedve a nagyiparnak, mely megöli konkurencziáját. A hajdani mesterember gyakran átváltozik gyári munkássá. És a nő, ki hajdan segít a feleségben dolgozva, lenyomja a férfi munkabérét. Ez pedig kétszer is megdondolja magát, vajjon bizonytalan egzisztenciájához, mely annyszor ki van téve a munkanélküliség esélyeinek, kössön-e még nőt is, meg éhes gyermekeireket.

Még inkább érezhető azonban a házasságtól elrettentő viszonyok súlya a középosztályban. Az igények annyira felszaporodtak, a közvetlen élet-szükségletek annyira megdrágultak, hogy a kishivatalnok, de sőt az előkelőbbek is, a tanító, a bíró, nem keres annyit, hogy rangjához illően tartson el egy családot. A házasság vagyontalan emberre nézve már nem jelent többé családi fészket, hanem tömértelen gondot, mely elől mind többen kitérnek azzal, hogy nőtlenek maradnak. A hozomány nélküli leányok pedig ritkán kapnak férjet s kénytelenek kereset után járni. Követelik tehát ők is részüket a kenyéradó munkában. Ha nem lehet hitvestársa a férfinak, ki nem akar, vagy nem képes családot alapítani, a nő követeli jogát, hogy konkurrens lehessen a munka terén. És félelmetes konkurrens. Mert a könnyebb szellemi munkát talán több odaadással végzi, mint a férfi s a mellett jóval olcsóbban, mivel kevesebb az igénye. A nő, ki maga varrhatja ruháját, főzheti reggelijét, vacsoráját, ki könnyebben megtanulhat magától minden élvezetet, a nő a kisebb fizetéssel nagyobb jólétre tesz szert, mint a férfi a nagyobb keresettel. Érezeti tehát vele a konkurencziát, s egyre hangosabban követeli egyenjogúságát úgy a magán-, mint a nyilvános életben is. Ő is akarja részét az állam, a társadalom vezetésében. Ügyvéd akar lenni, és orvos, és bíró. Egyforma a férfival. Nem elégszik meg azzal, amit eddig is kivívott: hogy nincs ugyszólván kalitkába zárva, mint a keleti nő, hogy nem áll gyámság alatt, mint az ókori római, vagy a középkori nő. Vágyait többé nem elégíti ki, hogy szabadon kezelheti vagyonát, hogy magánjogilag egyenlő a férfival, hogy alkothat végrendeletet, átvehet gyámságot, vállalhat jótállást. Szavazni akar, parlamentbe vágyódik, s bírói széken akar ülni.

Pedig ezek a vágyak lejtőre vezetnek. Testi szervezete ellentmond annak, hogy a honvédelemben a férfival egyenlő kötelességeket teljesítsen,

szellemi egyéniségében pedig tulnyomó a kedélyvilág, mely befolyásolja józan ítélését. A nyilvános szereplés, a parlamenti tevékenység, a bírói szék nem neki való. Nyissunk tért a nőnek ott, hol tehetsége áldásosan nyilvánul: az elemi oktatás, a növelés, a betegápolás körül; engedjünk neki minden olynemű tevékenységet, mely emeli erkölcsi méltóságát. Egyébben azonban mindenkor törekedjünk arra, hogy a természeti rendeltetésnek megfelelően: legyen az állam a férfié, a család legyen a nőé.

Levelezés.

MESTER.

Közelebből panaszos sorokat olvastunk e becses lapban, hogy a kézdívasárhelyi eddigi kecségetőnek látszó kántorjelöltségből egyenként lépnek vissza a pályázók, maradoznak ki a háztűznézők.

Hát bizony baj a baj! De hol a baj?

A menyecskeben-e, a parafernumban-e, vagy válogatásabbak lettek a kőrök?

Az igaz, hogy az özeveg napról-napra vénül s tán kendőzi is egy kissé magát, de azért társai közül mai napon is kiválik egy fejjel. A parafernum is ahoz képest még csak megjár, mert a vásárhelyi hívek a kántori házat disznólábbal szokták támogatni, az orgona billentyűket hájjal kenik s a kántor torkát borral borogatják!

Hát nem esalogató dolgok-e ezek?!

Még jó magamat is pályázásra indítottak. Kicsin mult akkor, hogy kézdívasárhelyi kántorjelölt nem lettem. Elbeszélem, hogy s mint történt, hát-ha az előbbi kérdésre is a feleletet megkapjuk benne.

Olvassván az ujravedlett protestáns lapban a kézdívasárhelyi énekvezéri állomásra a pályázati hirdetést s látván, hogy a jövedelem 700 pengőre rug, már előre nagyot nyeltem utána. Hiszen nekem most csak 400 forintom van. Mekkora ur lesz-e én a szinte két annyi fizetésből!

zsebre vágtam. Beadom még ma.

Épen indulóban voltam... Nyílik az ajtó. Két rongyos, foltos fiú lépik be azon 8—10 évesek. Épen, mint az én két kis fiam.

Arcukról leritt az éhség. Szánandó volt rájuk nézni.

— Kik vagytok, honnan jöttök szegény szárnyatépott madárkám?

— Az —... i kántornak vagyunk a gyermekei. Apánk meghalt s minket kiraktak a lakásból, mert új kántor jött, épen ma vannak utána zászlókkal, banderiummal, muzsikával.

— Hát anyátok hol van, kérdém.

— Künn a kapuban van, szegényli bejöni. Ott künn aztán megtudtam, hogy férje 30 évig szolgált, semmi segélyben nem részesülnek, még csak az árvaházakban sem lehetett elhelyezni a fiukat, mert csak félárvák, „pedig bizony — sirva mondá az asszony — én is csak árva számba mehetnék.”

Visszaforodtam, bevágtam az okmányokat a láda fenekébe! Odaszorítottam két fiacska m bozontos fejét a szívemre. Nem kell nekem a 700 pengő! Jobb nekem a kevés, csak azt tudjam, hogy ha kidőlök a verejtékes pályán, a szegény vénasszony s az a két szegény gyermek épen teljesen támasz, segély nélkül nem maradnak.

Aztán még egyet megtudtam. A protestáns lap legutóbbi száma hozza: „Feloldotta Igazgató-Tanácsunk a marosi ehmege tanácsának a sóváradó egyházközség által megfélebezett ama határozatát, melylyel az ottani elagott kántortanító félfizetéssel nyugalmazni rendelte. Egyházi törvényeink szerint a kántortanítóknak félfizetéssel való nyugalmazásra igényük nincsen.”

Tessék leves, hus nincs benne! Kézdívasárhelyi református felebarátaim! Tegnapelőtt egy vak kintornást láttam. Állítsátok fel oda abban a díszes templomban a kórusba azt a szegény vak koldust. Azzal jót tesztek, de pályavégzett, okleveles s hozzá még valamire való embert ne várjatok a kántori állásra, mert bizony-bizony:

„Mesternél a disznópásztor százszor jobban él!”

r.

Tanügy.

(A „Budapesti Közlöny”-nek f. évi augusztus 10-iki számából).
Növendékeknek a cs. és kir. konsulsági akadémiába az 1898—99-diki iskolai év kezdetén való felvétele.

A cs. és királyi konsulsági akadémiába az 1898—99-diki iskolai év kezdetével több növendék vétetik fel.

A konsulsági szolgálatra való kiképzés az akadémiában valamennyi növendéknél általában egyformán történik. Nyelvek tekintetében annyiban van különbség, hogy az akadémia egy keleti és egy nyugoti osztályra oszlik. Az előbbi osztályban, mely a szorosabb értelemben vett keleten való konsulsági szolgálat jelöltjei számára van rendelve, az általános tanterv tárgyain kívül előadatik a török nyelv is (ugyszintén az arab és perzsa nyelvek, mint segédnyelvek.)

A tanfolyam tartamra az akadémia valamennyi hallgatója számára öt esztendő.

A keletázsiai konsulsági szolgálat számára, a szükségletnek megfelelően egyes növendékek a tanfolyam utolsó két évében külön kiképzést nyernek (különösen a kínai nyelvek).

Azon t. szülők és gyámok, kik fiaikat vagy gyámoltjaikat a cs. és kir. konsulsági akadémiába felvétetni kívánják, erre vonatkozó, szabályszerűleg bélyegzett és a császári és királyi Ház és a külügyek közös minisztériumához Bécsbe címzett folyamodványaikat legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ig nyújtás be az akadémia igazgatóságánál.

A felvétel feltételei:

a) magyar vagy osztrák állampolgárság;
b) valamely magyar vagy osztrák gimnáziumtól nyert érettségi bizonyítvány;
c) a német és a franczia nyelv bírása. Ezenfelül a magyar korona országaiból pályázók a magyar nyelvben való tökéletes jártasságot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságokból és országokból pályázók pedig a magyar-osztrák monarchiában élő nyelvek egyikének legalább is folyékony beszélését tartoznak igazolni.

Más nyelvekben való netaláni jártasság a felvételi folyamodványban megemlítendő.

A folyamodványhoz a következő bizonyítékok csatolandók:

1) az életkor kimutatása;
2) honossági igazolvány;
3) himlőoltási bizonyítvány;
4) egészségi bizonylat; ezen bizonylatban, melyet nyilvános közegészségi szolgálatban álló közegnek kell kiállítani. határozottan ki kell fejezve lenni annak, hogy a pályázó semmiféle testi hibában sem szenved;

5) a végzett gimnáziumi tanulmányokról szóló összes bizonyítványok, ide értve az érettségi bizonyítványt;

6) a c) alatt említett nyelvek megtanulásáról szóló bizonyítványok;

7) a szülők vagy gyám nyilatkozata, hogy a megszabott fizetéseket teljesíteni képesek lesznek. A megszabott felvételi vizsgálatra, mely minden év október hava elején, külön meghatározandó napon a cs. és kir. konsulsági akadémia épületében (Bécs IV. Favoriten-strasse 15 sz.) tartatik meg, csak azok a pályázók boesáttatnak, kik a felsorolt bizonyítványokat becsatolták.

A felvételi vizsgálat tárgyai.

I. Szóbeli vizsgálat.

Általános történelem a westphaliai békétől az 1878-dik évi berlini kongresszusig, különös tekintettel Magyarországra és Ausztria történelmére.

II. Írásbeli vizsgálat.

a) Német dolgozat egy adott tárgyról.
b) Fordítás francziából németre és
c) Fordítás németből franczára.
A pályázók felvételéről a császári és királyi Ház és a külügyek közös minisztériuma határoz.

Egy növendék évi ellátási díja 1300 frt., s ez összeg oszthatatlan általányt képez, mely félévi részletekben, még pedig minden évi október hó 1-én és márczius hó 1-én előre fizetendő le az akadémia pénztáránál.

Ezenkívül minden növendék, az akadémiába való belépésekor, egyszer mindenkorra 120 frtnyi

fölszerelési járulékot tartozik fizetni és köteles a megszabott mennyiségű fehérneműt, lábbelit és egyéb ruházati cikket magával hozni.

A fent kiírt évi díjban befoglaltatnak a növendék teljes felszerelési és ellátási költségei.

Kiválon képesített pályázók, kik vagyontalan-ságukat kellően igazolják, állami (egész vagy fél) dotációban részesíthetők (évi 1000, illetve 500 forint). Olyan pályaművek, kik a konszultációs akadémiába való felvételre csak (egész vagy fél) állami dotáció adományozása esetén pályázhatnak, folyamodványukban azt határozottan megemlíteni kötelesek.

Az akadémia keleti osztályába beosztott olyan növendékek számára, kiket a tanulmányi előjárás az első tanév leteltével végleg ebbe az osztályba sorol be, a második tanév kezdetétől az állami dotáció 1300 frtra emelődik fel. Ugyanaz a kedvezmény helyeztetik kiállításban olyan növendékeknek, kik annak idején a kínai nyelv tanulására vállalkoznak.

Olyan pályaművek, kik már előre lemondanak a keleti osztályba való besorolásról, ezt folyamodványukban határozottan megemlíteni kötelesek.

Az intézetből tanulmányaik befejeztével kilépő növendékek kinevezése consuli attachéi állásokra, ilyen állások megüresedésével a szolgálat szükségének megfelelően történik.

Kelt Bécsben, 1898. évi július hóban.

A cs. és kir. konszultációs Akadémia igazgatósága.

Altörjái báró Apór Gábor.

A magyar közélet egyik kitűnő munkása örök álomra hajtott fejt.

Altörjái báró Apór Gábor f. hó 19-én meghalt.

Lassan emészlette a halálos kór és sem a tudomány, sem az önfeláldozó szeretet ápolásának nem volt elég erős fegyvere a halálhozó betegség ellen: sirba döntötte a legszebb férfikorban a magyar arisztokraczia egyik legkitűnőbb munkás tagját.

Háromszék vármegyéhez fűző lobogó hirdeti a gyászt, mely a nemes férfi kora halálával a székelő megye törvényhatósága fölé is borult. Mert Apór Gábor, az Őfelsége személye körüli minisztérium államtitkára magas karrier-jének lépcsőfokai itt kezdődnek mi közöttünk. A tiszteletbeli aljegyzőtől kezdve a közigazgatás minden ranglépcsőjén itt haladt fölfele, mindnyájunk tiszteletében és becsülésében öregbedve. Sepszi-Szentgyörgy város már az 1889-ik évben átnyújtotta neki az elismerés koszorúját, midőn az elhunyt nemes bárót a város díszpolgárává megválasztotta.

Háromszék vármegye főispánja Potsa József az ifjú bárót már 1877-ben kinevezte tiszteletbeli aljegyzővé s 1878-tól 1880-ig mint a Sepszi-járás megválasztott szolgabírája, hivatalos pontosságával és munkaszeretettel adta tanujelét a közigazgatási pályára való hivatottságának és rátermettségének. Majd a megürlt főjegyzői állomást foglalta el 1883. végéig s ezen idő alatt tanúsított szakképzettsége, szorgalma és erélye, a vármegye közönségével való humanus, finom bánásmódja őt fokról-fokra emelték a székelő lakosság bizalmában, úgy hogy 1884-ben már a közbizalom általános lelkesedéssel helyezte őt a vármegye alispáni székébe, melyet a közönség nagy megelégedésére kiváló pontossággal és a székelő vármegye érdekeire való tekintettel nagy lelkiismerettel töltött be.

Apór Gábor báró 1851. április 12-én született Bécsben. Tanulmányait a kalsburgi és kalocsai jezsuita főiskolákban s a budapesti egyetemen végezte. Majd az 5. tábori tűzrezredben egyéves önkéntes lett, melynek végeztével tényleges szolgálatbeli hadnagyvá léptetett elő a 2. és később a 4-ik tűzrezredben. Ezalatt végezte Bécsben a cenzura-levegeltetői is. Az 1877-ik évben hagyta oda a katonaságot s jött haza Háromszékre, hol a közigazgatási pályán kereste és találta fel szorgalmának és széleskörű ismereteinek megfelelő elhivatását. Tanuló átléphet a reáliskola V-ik osztályába, ha a

Altörjái Apór Gábor boldog családot alapított. Neje Erdődy Pálffy Fidélf grófnő, a magas műveltségű főrangú hölgy, egyike a legkitűnőbb házi nőknek s mint anya és családjának őre, a mintaszerű háziasszonyok között foglalt helyet magas rangjában.

Az 1891-ik év június havában érte Apór Gábor a legfelsőbb bizalom, mely az akkori alispánt Nagy-Küküllő vármegye főispáni székébe emelte. Háromszék vármegye közigazgatási tisztviselőnek s a derék férfiú tiszteletének egész serege jelent meg Segesváron, hogy részt vegyen abban a fényes ünnepélyben, a melylyel Nagy-Küküllő vármegye új főispánját beigtatta. S hogy a finom modoru humanus főúr mennyire megnyerte őt a közbizalmat és szeretetet, az tanúsítja legjobban, hogy mikor Apór bárót a királyi kegy 1895-ben a felség személye körüli minisztériumban miniszteri tanácsossá hívta be, könyezve vett búcsút tőle vármegyéje apórá-nagyja.

Nemsokára államtitkári rangra emelkedett s Apór báró volt ebben a minisztériumban az első államtitkár; akkor szervezte ezt az állást báró József miniszter. Sajnos, ebben a magas és nagyfontosságú állásban már fényes tehetségeinek érvényesítése elő gátat vetett a betegség, mely kisebb-nagyobb időközökben súlyosan megtámadta testi szervezetét. Csukorbetegsége hova-tovább aggasztóbbá vált s hasztalan próbált az ellen külföldi fürdővel s az orvosi tudomány minden eszközeivel küzdeni. Már-már a javulás útján hitte magát s reménykedett, hogy ismét elfoglalhatja munka-asztalát; de a halál könyörtelen volt: a Bécs melletti Badenben elszólította őt az élek sorából. Nején, Pálffy Fidélf grófnőn kívül hat kiskoru gyermeke siratja, kik közül a legidősebb, Apór Sándor báró most tizenöt éves, a legfiatalabb, Hénriette baronesse, csak öt éves még.

Mi, a kik őt ismertük nagy tehetségével, humanus, finom modorával, nemes ambícióival, az őszinte fájdalom könnyeit hullatjuk haló poraira.

Nyugodjanak esendesen hánvai!

Ujdonságok.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi állami polg. fiúiskolánál az 1898—99-ik iskolai évre a beiratások szeptember hó 1—5 napjain eszközöltetnek a délelőtti órák folyamán az igazgatóság irodában. Ugyanakkor fognak megtartatni a pót- és javító vizsgálatok is. Felvételi feltételek: a) a polgári iskola I-ső osztályába beléphet az oly tanuló, a ki 9 éves mult és az elemi iskola IV-ik osztályát sikerrel végezte, vagy esetleg felvételi vizsgálatot tesz; b) a polg. iskola II-ik, illetve III-ik osztályába azok vétetnek fel, a kik ugyanazon iskola I-ső, illetve II-ik osztályát kielégítő eredménnyel végezték; szóval, a magasabb osztályba lépés feltétele a megfelelő alsóbb osztály sikeres bevégezése; c) más iskolából átlépni szándékozók csak azon esetben vétetnek fel magasabb osztályba, ha ama tantárgyakból, melyek a polg. iskola tananyagát képezik, s ők nem tanulták, illetve azokból osztályzatot nem nyertek volna, felvételi vizsgálatot tesznek. Kérnetek a t. szülők, gyermekeikkel lehetőleg személyesen megjelenni a beiratásnál, a midőn is 4 forint és 65 kr. beiratási díj fizetendő. Hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott tanulók a tandíj-fizetés alól részben vagy egészen felmentetnek. A vidéki szülőket figyelmeztetjük, hogy a szállásfoglalásra néve az igazgatóság véleményét kikérni el ne mulaszták. Tájékoztás megemlítjük, hogy a polgári iskola előkészít a kereskedelmi akadémia, közép ipartanoda, hadapród iskola és Ludoviceum számára, képesít többféle állami hivatalra, vasuti, kereskedelmi, ipari, biztosító és pénzügyintézeteknél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a tanuló a gazdasági, erdészeti, állatorvosi közép tanintézetekbe és a tanítóképzőbe. Az oly tanuló, a ki a polg. iskola IV-ik osztályából akár kereskedelmi akadémia, akár közép ipariskolába lép és azt sikeresen végzi, igényt tarthat az egy évi önkéntesség kedvezményére. A polg. iskola IV-ik osztályát végzett tanuló átléphet a reáliskola V-ik osztályába, ha a

francia nyelvtenből — vagy a gymnasium V-ik osztályába, ha a latin nyelvtenből felvételi vizsgálatot tesz. Bővebb felvilágosítással bármikor készséggel szolgálunk. Kézdi-Vásárhely, 1898. aug. 20. Az igazgatóság.

— **Nyilvános számadás.** A Kovásznán szünetelő tanuló ifjuság f. hó 20-án rendezett hangversenyvel egybekötött táncvizgalmán Nagys. Sándor József országgyűlési képviselő ur bálvédnök 20 forinttal váltotta meg jegyét; és felülfizettek: Jászay Mari színművész Budapest 2 forint 20 kr. Csia György 1 forint 20 kr. Solymosy Olivér Kolozsvár 2 forint. Deák Tamás Budapest 1 forint 20 kr. Dr. Bartha Imre, Ignác László, Séra Lajos 1—1 forint. Gajzágó Ernő Kolozsvár 70 kr. Zsigmond Gyárfás, Kolozsvár, Dr. Zentai Dávid, Deák Albert, Nagy Gyula 50—50 kr. N. N. 40 kr. Lemhényi Miklós, Zentai Oszkár, Zentai Leó, Részegh József, Miskóczy Vilmos Páva 20—20 kr. Fogadják a nemes keblű adakozók a szent cél érdekében (szegény tanulók segélyezése) fáradozó rendezőség hálás köszönetét. Az estély összes jövedelme 120 forint 50 kr., melyből a tisztajövedelem 25 forint 6 kr. Ennek az összegnek és az 1895—96—97 évek nyarán rendezett estélyek tisztajövedelmének kamatja a kovásznai áll. elemi iskola szegény tanulói segélyezésére fog fordítatni.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi iparos tanoncziskolába az 1898—99-ik iskolai évre szóló beírások, az állami fiúiskola helyiségében, f. évi szept. hó 5-ik és 6-ik napján d. u. 4—6 óráig intéztetnek el. Felhívjuk az iparos mestereket, hogy a jelzett időben — tanonczikat annál bizonyosabban irassák be, mert ellenesetben a törvény szigorú intézkedését azonnal igénybe kellene vennünk. Tandíj: 2 forint 50 kr. Ez előre fizetendő. K.-Vásárhely, 1898. aug. hó 24-én. Bartók Károly, polgármester, f. b. elnök. M. Székely János igazgató, f. b. jegyző.

— **Értesítés.** A közdivásárhelyi állami elemi iskolába az 1898—99-ik iskolai évre szóló beírások f. évi szeptember hó 1—6-ik napjain mindig d. o. 8—11 és d. u. 2—4 óráig intéztetnek el. Mind a fiú-, mind a leányok beírása az „Uj-uton” levő áll. fiúiskolában történik. Tudomására hozzuk a szülőknek, hogy a fiúiskola V-ik osztálya is megnyitattik. Tandíj nincs, felvételi díj: 65 kr. A kik szegénységi bizonyítvánnyal iratkoznak be, azok csak 15 krt fizetnek. Ha valaki javító, vagy felvételi vizsgálatot akar tenni, szept. 1-ig jelentse az iskola igazgatójánál. K.-Vásárhelyen, 1898. aug. hó 24-én. A gondnokság.

— **Elszámolás** a folyó hó 18-án tartott hangverseny jövedelméről. Bevétel: Eladott jegyekből befolyt 73 forint 80 kr. Felülfizettek Nagy S. Pál ur kereskedő 2 frtot. Zsilinszky Mihály ur vendéglős 1 frtot. Ifj. Nagy Ferencz ur 1 frtot, összes bevétel 77 forint 80 kr. Kiadások — meghívók, zongora szállítás, világítás, szinkor helyiség díja stb. stb. 25 forint 14 kr. Szabadságkiosztásra 12 forint, összes kiadás 37 forint 14 kr. Máthé István ur kezéhez lefizetett 40 forint 66 kr. Fogadják a nagylelkű adakozók, kik a szabadságkiosztásra szobra alapja gyarapításához fillérekkel hozzá járultak, hálás köszönetünket.

Közigazdaság.

A talaj elkészítése őszi buza alá.

A talaj fizikai megmunkálásánál annak elmálását elősegítjük, a nehezen felvehető növényi tápanyagokat könnyen felvehetőkké átalakítjuk. Midőn azonban évről-évre ugyanazon helyről valamely növény lekerül, mindannyiszor bizonyos mennyiségű kész növényi táplálék a talajból ki lesz vonva, a melynek visszapótlását csakis trágyázással lehet és kell eszközölni és ez nagyon fontos körülmény, mert a válsággal küzdő gazda, a ki a buzát mint főnövényt kénytelen termesztetni, csakis úgy fog megállhatni nehéz termelési viszonyai között, ha minél jobban sikerül buzája, azaz, minél bővebben terem. Azon elvek, melyek a buza alá a talaj előkészítése körül a trágyázás terén mérvadó, bőven meg vannak írva Cserháti Sándor trágyázás alapelveiben, itt tehát a cikkek rövidségéhez szabottan, csak azt jegyzem meg, hogy a régi ugaros forgóban az istállótrágyát az ugarra hordták, a hol elég ideje volt alászántva elkorhadni a talajban, de az ilyenbe került buza a megdülés eshetőségének volt kitéve, amire természeténél fogva nálunk különben is hajlama van.

(Vége köv.)

Hirdetés.

Költözködés miatt egy finom teljes ebédlő- és hálószoza-butor eladó **Horn Mór** úrnál Kovásznán.

(142 1—2).

Sz. 233—1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 2964. p. számú végzése következtében Dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt ifj. Bándi István javára k.-vásárhelyi Baka Lajos ellen 291 frt 16 kr. s jár. erejéig 1898. évi április hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 680 frtra becsült tehén-bivalok, nagy göje 5 malaczezal, egy lencse-rosta, omnibusz kocsi, fél fedelű ruganyos kocsi, két sárga ló, fél éves malaczkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróság 2964—1898. számú végzése folytán 291 frt 14 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. február 10 napjától járó 5 százalék kamatai erejéig Kézdi-Vásárhelyt a piacon leendő eszközölésére 1898. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 9 órája kataridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-czikk 101. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosíttatni fog.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi augusztus 22-én.

Kakucs Ádám,
143. 1—1.) kir. bir. végrehajtó.

Háromszékvármegye Alispánjától.

Szám: 20518/898.

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye hivataloszlga és hajdu személyzetében a ház- és börtönfelügyelő állás, mely:

340 frt fizetés, lakás és egyenruha viselés élvezetével kapcsolatos javadalmaztatik, — nyugdíjazás folytán üresedésbe jövén, annah betöltéséig ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók az 1873. évi II. t. cz. ben meghatározott altiszti minősültségüket, eddigi szolgálati viszonyikat, erkölcsi és társadalmi előéletüket igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványukat folyó évi szeptember hó 30-áig annál inkább adják be, mivel a később beérkezett pályázatok figyelembe vételét nem fognak.

A kinevezendő házmester a vármegye házában köteles lakni, azonban családtagjait és eselődését ezen lakáson nem tarthat és egyenruha viselésére kötelezve leendő.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1898. évi augusztus hó 18-án.

Gábor Péter,
alispán.

147 1—3

Sz. 20875—898.

Hirdetmény.

A vármegyei legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1899-ik évi névjegyzékét a vármegye igazoló választmánya folyó évi augusztus hó 30 és 31-ik napjain mindig d. e. 8—12 óráig terjedőleg a vármegye székházánál tartandó nyilvános üléseiben fogja összeállítani.

Miről az 1886. évi XXI. t. cz. 28. §-sa alapján jelen hirdetmény kibocsátatott.

Háromszékvármegye igazoló választmánya nevében.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1898. aug. 19-én.

Igazoló választmányi elnök.
Ujvárosy József.
(145 1—2).

Háromszékvármegye alispánja.

Szám 20768—1898.

Hirdetmény.

A vármegyei törvényhatósági bizottsági tagjai 1899-ik évi névjegyzéke kiigazításának alapjául szolgáló adóhivatali kimutatások a sepsi-szentgyörgyi, közdivásárhelyi és kovásznai m. kir. adóhivatalok által hozam megküldetvén, azok folyó évi augusztus hó 22-től ugyanezen hó 29-éig bezárólag közszemlére kitételnek a vármegye székházánál a főjegyzői irodában hol is azok a hivatalos órák alatt a netalán szükséges felszámolások megtehetése végett megtekinthetők.

Miről jelen hirdetmény az 1886. évi XXI-ik törvény-czikk 25. §-a rendelkezéséhez képest kiadott.

Kelt Sepsi-Szent-Györgyön, 1898. augusztus 19-én.

Gábor Péter,
alispán.

146 1—1.

Sz. 481—1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 681. számú végzése következtében Dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt Deák Ferencz és nője javára kézdivásárhelyi Bodor Balázs és nője el-

len 500 frt s jár. erejéig 1898. évi január hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 503 frtra becsült tűzifa 9 öl, széna, sarju, 1 szürke kanca, egy pej herélt ló, 4 drb. fél éves malacz, egy hizott sertés, szekerek, fejős bival, egy 2 éves bival bocs, egy 3 éves ökör borjuból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróságnak 1898. számú végzése folytán 500 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi márcz. 1 napjától járó 6 százalék kamatai és eddig összesen 21 frt 50 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig K. Szentléleken a község házában leendő eszközölésére 1898. évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 9 órája kataridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosíttatni fog.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi augusztus hó 21-ik napján.

Kakucs Ádám,
kir. bir. végrehajtó.
(144. 1—1.)

Van szerencsém úgy a helybeli mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

25 88—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kész-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcái öntözőkocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)
Budapest, VI., Külső vezit 45.

(25 39—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Ny. Ifj. Jancsó Mózesnél K. Vásárhelyen.